

21.3.2013

Matti Kauppi
NCC Roads Oy
Liiketoiminnan tuki
Kaskimäenkatu 1
33900 Tampere
www.ncc.fi

Viite: KYSELY VESILAINMUKAISEN VESITALOUSLUVAN TARPEELLISUUDESTA.

Asia: NCC Roads Oy:n alustava maa-ainestenottosuunnitelma Kajaanin Karankalahden kiinteistölle Takakivi, 3:34, pohjavesiolosuhteiden selvitys 18.2.2013

NCC Roads Oy suunnittelee kalliokivilouhinta-alueen laajentamista ja syventämistä Karankalahden kalliokiviaineksen ottoalueella. Alueelle haettaisiin samalla ympäristölupaa kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle, mutta myös alueelle perustettavalle läjitysalueelle. Kainuun ELY-keskukselta on pyydetty kannanottoa siitä tarvitseeko toiminta vesitalousluvan.

Karankalahden ottoalue sijaitsee noin 5 kilometriä Kajaanin keskustaaajamasta etelään. Alueelta on otettu aiemmin maa-aineksia ja alueella on voimassa oleva ottolupa. Alueen pinta-ala on noin 6 ha ja louhittavan kallion määrä noin 550 000 k-m³. Louhinta aika olisi 10 vuotta. Louhinnan taso ulottuisi pohjavesipinnan alapuolelle. Suunnitelman mukaan louhinnan jälkeen alue täytettäisiin ylijäämämailla, jotka eivät olisi peräisin pilaantuneilta maa-alueilta.

Alin ottotaso tulisi olemaan suunnitelman mukaan ottoalueella tasolla +143. Taso on 10 metriä nykyistä ottotasoa alempana. Pohjavesipinnan korkeutta on mitattu alueella olevista pohjavesiputkista. Louhoksen lounaispuolella pohjavesipinta on ollut tasolla 154,24. Louhoksen pohjoispäässä pohjaveden pinnan on havaittu olevan tasolla 145,69. Näin ollen pohjaveden tasoa pitäisi laskea kohtuullisesti louhinnan aikana. Toiminnanharjoittajan teettämän selvityksen mukaan alueelta purkautuvan pohjaveden määrä olisi noin 40 - 100 m³/vrk:ssa.

Lähin yksityiskaivo ja lähde sijaitsevat 350 - 400 metrin päässä louhosalueesta. Lähialueiden asukkaat saavat juomavetensä muualta vesijohtoverkon kautta, joten alueella ei ole tällä hetkellä talousvesikäytössä olevia yksityiskaivoja. Hakijan teettämän pohjavesiselvityksen perusteella louhinnan aikaiset pohjavesivaikutukset jäisivät todennäköisesti suppeiksi ja vaikuttaisivat lähinnä louhosalueen läheisyyteen, mutta toisaalta veden laskeminen louhinnan aikana laskisi jonkin verran pohjavesipintaa naapurikiinteistön puolella. Karttatarkastelun perusteella alueella ei ole arvioitu olevan kallioperän ruhjevyyhykkeitä, mutta täyttä varmuutta ruhjeiden olemassa olosta ei ole.

Lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 8 §:n mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*). Edellä 1 momentissa tarkoitettuna toimenpiteenä pidetään myös asetuksella erikseen säädettyä toimenpidettä tai asetuksella kiellettyä ympäristölle ja terveydelle vaarallisten aineiden päästämistä pohjaveteen.

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 pykälän mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa mm. pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa pohjavesiesiintymän tilan huononemista, aiheuttaa vaaraa terveydelle tai olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä tai muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua. Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen mm. veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle (277/2009) on mainittu, että talousvedellä tarkoitettaisiin ihmisten käyttöön tarkoitettua vettä siten kuin siitä terveydensuojelulaissa (763/1994) säädetään. Terveysuojelulain (763/1994) 16§:n mukaan *Talousvedellä* tarkoitetaan luonnon kivennäisvettä ja lääkinnällisiin tarkoituksiin käytettävää vettä lukuun ottamatta: 1) kaikkea vettä, joka on tarkoitettu juomavedeksi, ruoan valmistukseen tai muihin kotitaloustarkoituksiin riippumatta siitä, toimitetaanko vesi jakeluverkon kautta, tankeissa, pulloissa tai säiliöissä; sekä 2) kaikkea vettä, jota elintarvikealan yrityksessä käytetään elintarvikkeiden valmistukseen, jalostukseen, säilytykseen ja markkinoille saattamiseen. Talousvetenä ei kuitenkaan pidetä vettä, jota käytetään yksinomaan peseytymiseen, pyykinpesuun, siivoukseen, saniteettitarkoitukseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen.

Näkemys vesitalousluvan tarpeellisuudesta

Louhosaluetta sekä sen lähiympäristöä ei voi pitää tärkeänä tai muuna vedenhankintaan soveltuvana pohjavesialueena eikä alueella ole yleistä vedenhankinnallista merkitystä. Alueen ympäristössä on jo kaivoja ja lähde, joten alueella voisi olla yksityistä vedenhankinnallista merkitystä, jos talousvettä ei vesijohdon kautta saataisi. Kainuun ELY -keskuksen näkemys on, että alustavasti saatujen tietojen perusteella toiminta olisi todennäköisesti sellaista, ettei se olisi ympäristönsuojelulain 8 §:n pohjavedenpilaamiskiellon vastaista, mutta toiminnan pohjavesivaikutuksiin voi liittyä myös sellaisia epävarmuustekijöitä, joiden vaikutuksia pohjaveden laatuun ja määrään ei voi täysin ennakoida. Esimerkiksi mahdolliset kallioperän ruhjeet voivat vaikuttaa pumpattavan veden määrään. Pohjaveden laatuun voi vaikuttaa myös luontaisen pohjaveden pinnan alapuolelle läjitettävän maanlaatu. Läjitysalueelle tuotavan maa-aineksen riittävä puhtauden ja soveltuvuuden varmistaminen voi olla haastavaa toiminnan yhteydessä.

Kainuun ELY -keskus katsoo, tässä tapauksessa suunnitelman mukainen kallionlouhinta vesipinnan alapuolelta ja maiden läjittäminen pohjavesipinnan alapuolelle tarvitsisivat vesilain mukaisen vesitalousluvan. Mikäli lupa myönnetään, tulisi lupamääräyksiin varmistaa reunaehdot toiminnalle, jotta pohjavesivaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi eikä pilaamiskiellon vastaisia seurauksia tulisi. Mahdollisen luvan yhteydessä tulisi antaa määräykset pohjavesitarkkailusta.

Luonto- ja ympäristövastuualue,

Yksikön päällikkö

Ylitarkastaja

Sari Myllyoja

Ylitarkastaja

Elli Moilanen

TIEDOKSI: Inkeri Neuvonen, Ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto, AVI

